

העולם הזה

הקולן האשכנזי

ההאשמות נגד הממשלה

יחזקאל סהר
עמוס בן-גוריון

יחזקאל סהר ועסקי מעבחתו • עמוס בן-גוריון ועונתו של ישיבת הממשלה השבועית • מסר את הנהלת הישיבה למשה שפירא, יצא אליו החוצה.

אולם הפעם לא עלה בידי סהר להשפיע על האיש אשר ניהל את הממשלה, למענו הפך למכשיר מפלגתי מובהק והקריב את עצמו בצורה כה טראגית במשפט עמוס בן-גוריון. החלטת הסילוק נשארה בעינה. לסהר רק הובטח מקום כל שהוא בשורות הדיפלומטיה, באחת הבירות, שם אין צורך בכשרון מדיני, ודי בכשרונו המיוחד של סהר לעשות רושם טוב במסיבות-קוקטייל.

יחזקאל סהר ועסקי מעבחתו • עמוס בן-גוריון ועונתו של ישיבת הממשלה השבועית • מסר את הנהלת הישיבה למשה שפירא, יצא אליו החוצה.

בגנות האשכנזיה • מדוע עוזק שיפירין

העולם הזה" 1032 — יולי 1957

העולם הזה" 991 — נובמבר 1956

העולם הזה" 953 — ינואר 1956

במקום מעשה הגוף, שיטב כבוד לבעליו, כניעה מבישה כעבור שנתיים

תמיר, אסר את שטיינברג, האשימו בצרור האשמות מבוזות ופיתרו בבזות-פנים.

היתה זאת שגיאה גורלית. כי כאשר נתבררו פרטי פרשת שטיינברג, וועד הציבור עד למעמקי נפשו. היה זה מפנה בדעת-הקהל. האמצעים הפסולים והמושחתים שהופעלו נגד שטיינברג, אדם בלתי-פוליטי ועד אז מנאמני צמרת השלטון, התבררו במהרה. סהר לא העז אפילו להגיש משפט נגד שטיינברג על שורה ארוכה של האשמות מתועבות שהטיח בפניו, כגון התרועעות עם אנשי העולם התחתון, קבלת שוחד ועוד.

על נקודה אחת בלבד, צדדיית לגמרי, הוגש משפט נגד שטיינברג. אך אפילו בפרט זה נחל סהר מפלה מוחצת. השופטת מינה שמיר לא זו בלבד שזיכתה את שטיינברג מכל אשמה, אלא אף קיבלה, למעשה, את עיקר טענתו של סניגורו, שמואל תמיר, שהענין כולו בוים על-ידי צמרת הממשלה מטעמים פרטיים. היא אף אישרה מפורשות את האשמת תמיר כי כמה קצינים גבוהים נשבעו במשפט לשקר.

למחרת היום פירסם שטיינברג בהעוטה הזה (1008) כתבה שהייתה בארץ. תחת הכותרת "אתה שקרן, סהר!" פירט במלים פשוטות וברורות, את כל שקריו הזדוניים של המפקח הכללי, הומין אותו לתבעו לדון על הוצאת-דיבה. סהר שתק, בלע את העלבון.

גם עתה, לאחר תקופה ארוכה של שתיקה, היתה בידי השלטון האפשרות להעביר את סהר לתפקיד אחר, מבלי שהדבר יעורר רושם שלילי מדי בציבור. אולם גם הפעם הוחמצה ההזדמנות בגלל שחצנותם של יועצי ביגני. סהר נשאר בתפקיד. תוך חודשים מעטים הצליח לשכנע שלושה שופטים מחוייבים מאומנם צדק שטיינברג בכותרת המרעיש.

★ ★ ★

"אמרתי לעמוס: שייקה בסדר!"

ד היום מפליא הדבר מדוע הובא סהר כעד במשפטו של עמוס. לא היה כמעט שום צורך משפטי בכך. האיש שגרם לכך היה סניגורו של עמוס, מיכאל כספי. בכך הקל מאוד על תמיר לסתום את הגולל על הקאריירה המשטרית של המפקח הכללי.

לעתים רחוקות מאוד נערך בבית-משפט ישראלי מחזה כה עגום כמו עדותו של יחזקאל סהר. הוא הסתבך בעשרות שקרים קטנים, שהופרכו על-ידו עצמו כעבור כמה זקות בלבד. הוא טען כי מאות עובדות פשוטות, שהיו דרושות להבהרת הפרשה, הן סודיות וכי

גילויין יסכן את שלום הציבור. כאשר נתבע לגלותן, הסתגר מאחורי גבו של השר שיטריי. כאשר נצטפה שיטריי עצמו על-ידי בית-המשפט העליון להביא את העובדות לידועת השופטים, נסתבר שלא היה בהן שום דבר סודי. אך הן הטילו אור שלילי ביותר על המפקח הכללי, ששקרו ועקו עתה לשמיים.

סהר נקרא להעיד כדי לומר כי עמוס בן-גוריון הוא "בחור רציני, אחראי, חרוץ ומסור". אולם תחת שוט החתירה הצולבת של שמואל תמיר, שחקירה זו היתה אחת משיאי הקאריירה המשפטית שלו, הפליט שורה של משפטים שהפכו מאז אמרות-כזב במדינה. בין השאר:

● ששמו של שייקה ירקוני, או שותפו של עמוס, "השתרבב" במקרה בחקירת ההברחות. כעבור זמן קצר נסתבר כי שייקה היה אחד הנושאים העיקריים של החקירה. ● לא הייתי מסתכל על שייקה כעל חשוד, כאיש מש"טרה, חס ושלום. כעבור כמה ימים, כשהורה בית-המשפט העליון לפתוח את תיקי הממשלה, נתברר כי שייקה הוגדר במיסמכה רשמית כ"חשוד".

- "אמרתי לעמוס: שייקה בסדר!"
- בהצדיק את העובדה ששופטים במדים סיידו ללא שכר את דירתו הפרטית של מפקד מחוז ירושלים, לוי אברהמי: "היו לנו אז פועלי-בנין במדי שוטרים".
- בהסבירו מדוע נתן לכספי לעיין בתיקים הסודיים של הממשלה, ומדוע הוציא מתיקים אלה לצורכי המשפט רק את המיסמכים שנראו לו כמועילים למשטרה: "זוהי תביעה (המשך בעמוד 8)

* התנהגות סהר בפרשת זינגר, אחרי שדינו של זה הועבר לבית-המשפט המחוזי בעתן שבועת-שקר, ראה במדינה. ** למשל: סהר העיד בשבועה כי ע.מ.מ. שלום ירקוני, שנתן באולם בכל ימי המשפט, מופיע במשפט מטעם הממשלה, ורק זמקבל משכורת מלאה. לעומתו העיד עמוס בשבועה כי ירקוני נמצא בחופשה ללא תשלום, עוזר לו מתוך ידי דות, כטובה פרטית.

קרא על סילוקו בפעם הראשונה בעתון. הוא רץ ירושלימה, דרש מבן-גוריון לקבלו מיד לראיון. ביגני, שישב אותה שעה בראש ישיבת הממשלה השבועית, מסר את הנהלת הישיבה למשה שפירא, יצא אליו החוצה.

אולם הפעם לא עלה בידי סהר להשפיע על האיש אשר ניהל את הממשלה, למענו הפך למכשיר מפלגתי מובהק והקריב את עצמו בצורה כה טראגית במשפט עמוס בן-גוריון. החלטת הסילוק נשארה בעינה. לסהר רק הובטח מקום כל שהוא בשורות הדיפלומטיה, באחת הבירות, שם אין צורך בכשרון מדיני, ודי בכשרונו המיוחד של סהר לעשות רושם טוב במסיבות-קוקטייל.

★ ★ ★

המפקח ועשירי-העשור

כן ירד המפקח על הטרנדיה ששמה סהר. הפרשה, שהחלה לפני שנתיים ורבע, הגיעה לסיימה המביש.

המסך עלה על הפרשה באמצע ינואר 1956. היו אלה הימים הראשונים של פרשת עמוס בן-גוריון, כאשר אך נתגלו ברבים, הודות לאמצעי העוטה הזה ושורת המתנדבים, הפרטים המוזרים על עסקי עמוס בשותפות כורים ועל מגוריו בוילה של ליגום. היה זה העולם הזה (953) שהעלה את הויכוח לרמה גבוהה יותר, הצביע ישר על המפקח הכללי בכבודו ובצעמו.

השבועון פירט את עסקי חברת י. מ. סחרוב ובניו בע"מ. שעלתה במפתיע מדרגת חברה קטנה, ערב קום המדינה, לאחד הלוחיתנים העיקריים בארץ, בעלת הון של מליונים רבים. הודות למעמדה המיוחד וקירבתה לשלטון, היתה לה יד גדולה מאד בחלוקת השלל של רשימות-ייבוא, עסקי-מטבע והלאהות ממשלתיות, חלוקה אשר העבירה בעשור הראשון של המדינה מאות מיליונים לירות של רכוש האומה לידי קומץ של חברות-ענק ועשירי-העשור. כל אותו זמן היה אחד מן האחים סחרוב — הוא יחזקאל סהר — מפקח כללי של הממשלה ובכל 14400 מניות, שנרשמו על שמו שנתיים אחרי כניסתו לתפקיד בממשלה. לחברת סחרוב לא היו מעולם שום צרות עם הממשלה.

היה מובן מאליו כי המפקח-המליונר, הקשור בצורה כה הדוקה וגלויה עם עסקי-המליונים של אחיו, לא יכול היה להטיל מרות על פקדויו, שהתפנו גם הם לעסקים פרטיים לרוב. הוא נאלץ לתת גיבוי וחיפוי לעמוס ולעשרות קצינים אחרים, שידם היתה בצלחות רבות.

כתב אז העוטה הזה (953) במאמרו הראשון, שפתח את "פרשת סהר":

"אין ספק שיהי (עם עמוס בן-גוריון) חייב להתפטר המפקח הכללי, יחזקאל סהר, שקיבל על עצמו בגלוי את האחריות הציבורית למעשי עוזרו, ושיש לו כמה וכמה סיבות (אחרות) להתפטר.

אולם כל זה אינו מספיק... חיסול משרד הממשלה והעברת הממשלה, אחרי טיהור כללי ויסודי, לרשות משרד הפנים, הוא המוצא הטוב ביותר מן המצב". אילו נתקבלו דרישות הגיוניות אלו או על-ידי ביגני ועוד ריני, שידעו יותר מכל אדם אחר כי גילויי העוטה הזה נכונים, היתה הפרשה מתחלפת באיבה, בצורה שהיתה מסיבה כבוד למפא"י. חלקו של העוטה הזה בכל הפרשה היה נשכה כעבור כמה ימים, והחלטתה של מפא"י לבצר את השחיתות בשורותיה היתה מאירה למרחקים. אולם ביגני לא היה מסוגל לכך. כמו בפרשות קסטור, חושי ודומיהן, סבר כי יהיה זה לטובת מפא"י להתעקש ולתת במצח נחושה חיפוי לשחיתות פוליטית וחומרית. וכמו בפרשות אלו, טעה טעות מרה מאד.

★ ★ ★

"אתה שקרן, מר סהר!"

כשם שעבירה גוררת עבירה, כן גוררת אחריה פרשת שחיתות אחת פרשות נוספות. פרשות עמוס וסחרוב אך החלו מתגלים בבית-המשפט כאשר עשה סהר אחת משיאות חייו העיקריות. מתוך אמונה (כוזבת לחלוטין) כי היה קשר כל שהוא בין הקצין זאב שטיינברג לבין משרדו של עורך-הדין שמואל

* השבוע, כעבור שנתיים ורבע, הושמעה אותה תביעה עצמה מפי עורך מעריב, אשר במשך כל ימי המאבק סביב פרשות סהר ועמוס בן-גוריון, היה הדובר העיקרי של סהר.

מועמד נחמיאס

פסול מכל פסול... נפסד... מכוער...